

Lekarze – patroni wielkopolskich ulic

Kazimierza Brossa

Doktor med. Kazimierz Bross (1894–1939?)
 – anatomopatolog i zasłużony wydawca z Poznania

Urodził się 4 lutego 1894 r. w Witkowie koło Gniezna jako najstarszy z pięciu synów Konstantego i Heleny Brossów. Gimnazjum ukończył w Gnieźnie. Studiował medycynę we Wrocławiu, Monachium oraz Berlinie, gdzie ukończył studia i uzyskał doktorat. Wrócił do Polski w 1918 r., a na początku 1919 r. brał aktywny udział w Powstaniu Wielkopolskim w walkach na terenie Opalenicy, Nowego Tomysła i Zbąszynia. Szczegółowo opisał te wydarzenia w 1935 r. w pracy „Przyczynki do historii Powstania Wielkopolskiego – Nowy Tomyśl – Zbąszyń 2/3 1.1919 – 7/8 1.1919” (dostępna w Wielkopolskiej Bibliotece Cyfrowej pod adresem <http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/docmetadata?id=2622>), a także w krótkich reportażach na łamach „Dziennika Poznańskiego” i „Kurierza Poznańskiego”. Za zasługi w Powstaniu został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Po wybuchu wojny polsko-rosyjskiej ponownie został powołany do wojska jako lekarz porucznik i wysłany na front wschodni do pułku ułanów do Bobrujska, a potem do Mińska Mazowieckiego, gdzie pracował w szpitalu PCK.

Po krótkim pobyciu w Berlinie i Pradze Bross zamieszkał w Poznaniu, gdzie został członkiem PTPN oraz członkiem redakcji „Nowin Lekarskich”. Zajął się tworzeniem prosektorium Szpitala Miejskiego, które urządził, tworząc fundamenty pod późniejszy Zakład Anatomii Patologicznej w Poznaniu. Pasjonował się anatomia patologiczną, którą uważał za podstawę wiedzy lekarskiej.

Był organizatorem Poznańskich Wieczorów Lekarskich, które odbywały się raz w miesiącu u niego w domu. Podczas nich wygłaszane były wartościowe referaty naukowe przeznaczone dla lekarzy praktyków, co dało początek czasopismu „Medycyna Praktyczna” publikowanemu przez Brossa od 1927 do 1939 r. Czasopismo wydawane początkowo jako miesięcznik, później jako dwutygodnik, cieszyło się dużym uznaniem w całej Polsce. Bross wydawał również czasopismo o wyłącznie naukowym charakterze „Patologia: Czasopismo Poświęcone Anatomii i Fizjologii Patologicznej, Patologii Do-

świadczalnej i Endokrynologii” w latach 1930–1938. Oba czasopisma Bross wydawał z własnych funduszy.

Wielokrotnie wyjeżdżał w celach naukowych do różnych ośrodków naukowych w Niemczech, m.in. do słynnego anatomopatologa prof. Ludwiga Aschoffa.

W 1939 r. Bross został powołany do wojska. Początek wojny zastał go w Grudziądzu, potem był jeszcze w Bydgoszczy i Inowrocławiu, a następnie ślad po nim zaginął. Był żonaty z lekarką Janiną Panieńską.

Bross był autorem kilkudziesięciu publikacji naukowych z zakresu patologii ogólnej, chorób wewnętrznych, zagadnień społecznych oraz historii medycyny. Na szczególną uwagę zasługują jego prace dotyczące działalności społecznej Karola Marcinkowskiego („Przyczynki do działalności społeczno-lekarskiej dra Karola Marcinkowskiego”, Poznań 1923), Ludwika Gąsiorowskiego („Dr med. Ludwik Gąsiorowski jako człowiek, lekarz i historyk medycyny”, 1935) oraz gwar polskich („Przyczynki do słownika gwar polskich”, Poznań 1922).

Bross miał dwie wielkie pasje pozazawodowe – ideę braterstwa słowiańskiego oraz umiłowanie morza. Był jednym z założycieli i aktywnym członkiem Towarzystwa Lekarzy Słowiańskich, które gromadziło wówczas Polaków, Czechów, Jugosłowian, Bułgarów itd. Brał udział we wszystkich kolejnych zjazdach – w Splicie, w Sofii, w Pradze i w Poznaniu. Poza tym należał do Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Jugosłowiańskiej oraz Towarzystwa Przyjaźni Serbo-Łużyckiej. Bross był aktywnym rzecznikiem powiększenia dostępu Polski do morza. Pisał na ten temat liczne artykuły w prasie codziennej. Wakacje spędzał we własnym domku w Juracie, gdzie marzył o dołączeniu do Polski ziem aż po Szczecin. Koledzy żartowali z niego, że może zostanie burmistrzem polskiego Szczecina.

Ulica Kazimierza Brossa znajduje się na Grunwaldzie, na tzw. osiedlu sienkiewiczowskim i odchodzi od ul. Wołodyjowskiego.

PROF. NADZW. DR HAB. MED. ANDRZEJ GRZYBOWSKI
AE.GRZYBOWSKI@GMAIL.COM